

tarum devotionem, quam communem quæserim utilitatem; potens erit pia Virgo apud suum misericordem Filium hoc meum excusare peccatum, cui hoc

IN VIGILIA NATIVITATIS DOMINI.

SERMO I.

De pronuntiatione Martyrologii, « Jesus Christus, Filius Dei, nascitur in Bethlehem Judæ (9). »

1. Sonuit vox lætitiæ in terra nostra, vox exultationis et salutis in tabernaculis peccatorum. Auditum est verbum bonum, verbum consolatorium, sermo jucunditate plenus, dignus omni acceptione. Jubilate, montes, laudem; et omnia ligna silvarum, plaudite manibus ante faciem Domini, quia venit. Audite, cœli; et auribus percipe, terra; obstupescere et lauda, universitas creaturæ, sed tu magis, o homo: « Jesus Christus, Filius Dei, nascitur in Bethlehem Judæ. » Quis tam lapidei cordis, cujus anima non liquefacta sit in hoc verbo? Quid annuntiari dulcius poterat? quid delectabilius commendari? Quid tale unquam auditum est, aut quid simile aliquando mundus accepit? « Jesus Christus, Filius Dei, nascitur in Bethlehem Judæ. » O breve verbum de Verbo abbreviato, sed cœlesti suavitate refertum! Laborat affectio mellifluæ dulcedinis copiam latius effundere gestiens, nec inveniens verba. Tanta siquidem est gratia sermonis hujus, ut continuo incipiat minus sapere, si unum iota mutavero. « Jesus Christus, Filius Dei, nascitur in Bethlehem Judæ. » O nativitas illibata sanctitate, honorabilis mundo, amabilis hominibus collati magnitudine beneficii, investigabilis etiam angelis sacri profunditate mysterii, et in his omnibus admirabilis singulari excellentia novitatis! utpote quæ nec primam similem visa est, nec habere sequentem. O partus solus sine dolore, solus nescius pudoris, corruptionis ignarus; non reserans, sed consecrans virginalis uteri templum! O nativitas supra naturam, sed pro natura; miraculi excellentia superans, sed reparans virtute mysterii! Fratres, generationem istam quis enarrabit? Angelus nuntiat, virtus obumbrat Altissimi, supervenit Spiritus: Virgo credit, fide concipit virgo, parturit virgo, manet virgo: quis non miretur? Nascitur Altissimi Filius, Deus de Deo genitus ante sæcula; nascitur Verbum infans: quis vel satis miretur?

2. Nec sane otiosa nativitas, aut infructuosa dignatio **756** majestatis. « Jesus Christus, Filius Dei, nascitur in Bethlehem Judæ. » Vos qui in pulvere estis, expergiscimini et laudate. Ecce Dominus venit cum salute, venit cum unguentis, venit cum gloria. Neque enim sine salute Jesus, neque sine unctione Christus, nec sine gloria venit Dei Filius: siquidem ipse salus, ipse unctio, ipse gloria, sicut scriptum est, *Gloria patris, filius sapiens* (Prov. x, 1). Felix anima, quæ gustato salutis fructu trahitur et currit in odore unguentorum, ut videat gloriam ejus, gloriam quasi

(9) Hæc verba leguntur in Usuardi Martyrologio, quo Ecclesiæ Gallicanæ omnes, aut fere omnes tunc utebantur imo etiam Romana.

A meum qualecumque opusculum devotissime destinavi.

unigeniti a Patre. Respirate, perdit; venit Jesus quærere et salvum facere quod perierat. Morbidi, convalescite; venit Christus, qui contritos corde sanat unctione misericordiæ suæ. Exsultate, quicumque estis grandia concupiscentes; descendit ad vos Filius Dei, ut regni sui faciat cohæredes. Ita, obsecro, sana me, Domine, et sanabor: salvum me fac, et salvus ero: glorifica, et ero gloriosus. Sic nempe benedicit anima mea Domino, et omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus, cum propitius fueris omnibus iniquitatibus meis, sanaveris omnes infirmitates meas, repleveris in bonis desiderium meum (Psal. cii, 1, 3, 5). Hæc tria, dilectissimi, sapit mihi quod audio nasci Jesum Christum Filium Dei. Quare enim vocamus nomen ejus Jesum, nisi quia ipse salvum faciet populum suum a peccatis eorum? (Matth. i, 21.) aut quare Christus nominari voluit, nisi quia *computrescere faciet jugum a facie olei* (Isa. x, 27.) Quare Filius Dei factus est homo, nisi ut homines faciat filios Dei? Voluntati autem ejus quis resistit? Jesus qui justificat, quis est qui condemnet? Christus qui sanat, quis est qui vulneret? Filius Dei qui exaltat, quis est qui humiliet?

3. Nascitur ergo Jesus; gaudeat quisquis ille est, quem perpetuæ damnationis reum adjudicabat conscientia peccatorum. Excedit quippe pietas Jesu omnem criminum quantitatem seu numerositatem. Nascitur Christus; lætetur quicumque vitiis impugnabatur antiquis. Siquidem ante faciem unctionis Christi nullus omnino stare poterit morbus animæ, quamlibet inveteratus. Nascitur Filius Dei; exsultet qui magna solet desiderare, quia magnus munerator advenit. Fratres, hic est hæres; devote suscipiamus eum, sic enim et hæreditas nostra erit. Qui enim proprium Filium dedit, quomodo non omnia nobis simul cum Filio donavit? (Rom. viii, 32.) Nemo discredat, nemo hæset; habemus testimonium credibile nimis: *Verbum caro factum est, et habitavit in nobis* (Joan. i, 14). Fratres habere voluit Unigenitus Dei, ut esset in multis fratribus primogenitus ipse. Utque nihil hæset ipsa pusillanimitas fragilitatis humanæ, prius ipse factus est hominum frater, factus est hominis filius, factus est homo. Si et hoc homo judicat incredibile, fidem astruunt oculi.

4. « Jesus Christus natus est in Bethlehem Judæ. » Et vide dignationem. Non in Jerusalem; civitate regia; sed in Bethlehem, quæ minima est in millibus Juda. O Bethlehem parva, sed jam magnificata a Domino! magnificavit te qui factus est in te parvus ex magno. Lætare, Bethlehem, et per omnes vicus

tuos festivum hodie Alleluia cantetur. Quæ tibi civitas, si audiat, non invideat pretiosissimum illud stabulum, et illius præsepium gloriam? In universa siquidem terra jam celebre est nomen tuum, et beatam te dicunt omnes generationes. Ubique gloriosa dicuntur de te, civitas Dei: ubique psallitur, quia *homo natus est in ea, et ipse fundavit eam Altissimus* (Psal. lxxxvi, 5). Ubique, inquam, prædicatur, ubique clamatur, quia « Jesus Christus, Filius Dei, nascitur in Bethlehem Judæ. » Nec otiosum quod additur « Judæ, » siquidem admonet nos ejus quæ ad patres facta est repromissio. *Non auferetur, inquit, sceptrum de Juda, et dux de femore ejus, donec veniat qui mittendus est; et ipse erit expectatio gentium.* Salus quippe ex Judæis, sed salus usque ad fines terræ. *Juda, ait, te laudabunt fratres tui. Manus tuæ in cervicibus inimicorum tuorum, et cætera quæ de Juda illo nusquam legimus, sed in Christo videmus impleta.* Ipse est enim Leo de tribu Juda, de quo et additur: *Catulus leonis Juda; ad prædam, inquit, fili mi, ascendisti* (Gen. xlix, 8, 10). **757** Magnus prædator Christus, qui priusquam *sciatur vocare patrem aut matrem, Samariæ spolia diripit* (Isa. viii, 4). Magnus prædator Christus, qui ascendens in altum, captivam duxit captivitatem: nec tamen abstulit quidquam, sed magis ipse dedit donna hominibus. Has itaque et cæteras similes prophetias impletas in Christo (de eo siquidem et prædictas) ad mentem revocat, quod dicitur, « Bethlehem Judæ: » nec omnino quærere est, utrum a Bethlehem possit aliquid boni esse.

5. Sane quod ad nos spectat, discimus etiam ex hoc quemadmodum suscipi velit, qui in Bethlehem voluit nasci. Erat enim qui forte ei sublimia quærenda arbitrareretur esse palatia, ubi cum gloria Rex gloriæ susciperetur: sed non propter hoc a regalibus illis sedibus venit. *In sinistra ejus divitiæ et gloria, in dextera longivitas vitæ* (Prov. iii, 16). Horum omnium æterna in cælis affluentia suppetebat, sed paupertas non inveniebatur in eis. Porro in terris abundabat et superabundabat hæc species, et nesciebat homo pretium ejus. Hanc itaque Dei Filius concupiscens descendit, et eam eligat sibi, et nobis quoque sua æstimatione faciat pretiosam. Adorna thalamum tuum, Sion; sed humilitate, sed paupertate. In his enim pannis complacet sibi, et Maria testimonium perhibente, his sericis delectatur involvi. Abominaciones Ægyptiorum immola Deo tuo.

6. Considera denique quod in Bethlehem Judæ nascitur, et sollicitus esto quomodo Bethlehem Judæ inveniaris; et jam ne in te quidem suscipi dedignatur. Bethlehem quippe *domum panis*, Juda sonat *confessionem*. Tu ergo si divini verbi pabulo repleas animam tuam, fideliterque, etsi non digna, certe quanta potes devotione suscipias panem illum qui de cælo descendit, et dat vitam mundo, Dominicum videlicet corpus Jesu, ut veterem utrem corporis tui nova illa resurrectionis caro reficiat et sustineat, quatenus novum quod intus est vinum, hoc solidatus glutino,

A valeat continere: si denique ex fide vivas, et nequaquam gemere oporteat, quia oblitus sis comedere panem tuum: Bethlehem factus es, dignus plane susceptione Dominica, si tamen confessio non defuerit. Sit proinde Judæa sanctificatio tua: confessionem et decorem induere, quam maxime stolam in ministris suis Christus acceptat. Denique breviter tibi utrumque commendat Apostolus: *Corde, inquit, creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem* (Rom. x, 10): Justitia siquidem in corde, panis in domo. Est enim justitia panis. Et, *Beati qui esuriunt et sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur* (Matth v, 6). Sit ergo in corde justitia, et justitia quæ ex fide est. Hæc enim sola habet gloriam apud Deum. Sit etiam in ore confessio ad salutem: et securus jam suscipe eum qui in Bethlehem Judæ nascitur, Jesum Christum Filium Dei.

SERMO II.

De eo quod scriptum est, *O Juda et Jerusalem, nolite timere; cras egrediemini, et Dominus erit vobiscum.* II Par. cap. xx, v. 17.

1. Veros alloquimur Judæos, non littera, sed spiritu: semen Abrahæ, cujus multiplicatio, sicut promissa legitur, sic videtur impleta. Neque enim filii carnis, sed filii promissionis deputantur in semine (Rom. ix, 8). Sed nec illi Jerusalem dicimus, quæ occidit prophetas. Unde enim illam consolemur, super quam Dominus flevit (Luc. xix, 41), quæ data est in subversionem? Illi dicimus, quæ de cælo nova descendit: *Nolite timere, o Juda et Jerusalem.* Nolite timere, veri confessores, qui non solum ore, sed toti pariter, et ex omni parte Domino confitemini, induti confessionem sicut vestimentum; imo quorum omnia interiora Domino confitentur, et omnia ossa dicunt, *Domine, quis similis tibi*, (Psal. xxxiv, 10)? non sicut hi qui *confitentur se nosse Deum, factis autem negant* (Tit. i, 16). Vera confessio est, si omnia opera vestra, fratres, opera ejus sint, et confiteantur ei. Confiteantur autem gemina quadam confessione, ut duplicibus **758** vestiamini, id est confessione peccatorum vestrorum, et confessione laudis divinæ. Tunc enim veri Judæi eritis, si omnis vita vestra confiteatur vos peccatores, et dignos multo majoribus pœnis: Deum vero summum bonum, qui pro his levibus et transitoriis pœnis, æterna condonat supplicia, quæ meruistis. Quisquis enim ardentem non desiderat pœnitentiam, videtur operibus dicere, non indigere se pœnitentia; et ita suam non confitetur culpam: aut non posse prodesse ei pœnitentiam; et sic divinam non confitetur bonitatem. Vos autem estote veri Judæi, sed et Jerusalem vera, ut nihil jam timeatis. Est enim Jerusalem *visio pacis*; visio, non possessio, cujus fines Dominus posuit pacem, non initium sane, nec medium. Si ergo pacem non habetis, imo quia perfectam in hoc sæculo habere non potestis, saltem videte eam, intuemini, considerate et desiderate eam. Illuc sint oculi cordis vestri, ad pacem sese dirigat intentio vestra, ut omnia quæcumque facitis, hujus pacis,

quæ exuperat omnem sensum (*Philipp. iv, 7*), desiderio faciatis; in omnibus hoc intendatis, ut reconciliati pacem habeatis ad Deum.

2. His dicimus, *Nolite timere*, hos consolamur, non eos qui viam pacis non cognoverunt. Nam si illis dicitur, *Cras egrediemini*; comminatio, non consolatio erit ista. Solum nimirum dissolvi desiderant, et egredi concupiscunt, qui pacem vident, et sciunt, si terrestres domus eorum hujus habitatoris dissolvantur, quoniam ædificationem habent ex Deo, et non illi qui in insaniam versi suis compedibus delectantur. Denique hi tales moriendo non tam egressi dicendi sunt, quam ingressi; qui non in lucem, non in libertatem vadunt, sed in carcerem, sed in tenebras, sed in infernum. Vobis autem dicitur: *Nolite timere, cras egrediemini*, et jam non erit timor in finibus vestris. Multos quidem habetis hostes; carnem, qua nullus potest esse vicinior hostis; præsens sæculum nequam, quod undique circumfusum est vobis; principes tenebrarum, qui viam vestram obsident in aere collocati. Attamen nolite timere, cras egrediemini, id est in proximo. Cras enim in proximo est. Unde et sanctus Jacob ait; *Cras respondebit mihi justitia mea* (*Gen. xxx, 33*). Tres enim dies sunt, de quibus etiam legimus; *Vivificabit nos post duos dies, in die tertia suscitabit nos* (*Osee vi, 3*). Unus sub Adam, alter in Christo, tertius cum Christo. Unde et ibi subditur, *Sciemus, sequemurque, ut cognoscamus Dominum*: et hic dicitur, *Cras egrediemini, et Dominus erit vobiscum*. His enim dicitur qui dimidiaverunt dies suos, in quibus periit dies in qua nati sunt, quæ est dies Adæ, dies peccati, cui Jeremias quoque maledicebat, dicens; *Maledicta dies in qua natus sum* (*Jerem. xx, 14*). Omnes enim in illa nascimur. Utinam pereat in nobis omnibus dies illa, dies nebulæ et caliginis, dies tenebrarum et turbinis, quam nobis fecit Adam, quam fecit inimicus, qui dixit; *Aperientur oculi vestri* (*Gen. iii, 5*).

3. Ecce vero illuxit nobis dies redemptionis novæ, reparationis antiquæ, felicitatis æternæ. Hæc est dies quam fecit Dominus; exultemus et lætemur in ea (*Psal. cxvii, 24*), quia cras egrediemur. Unde, nisi de conclavi hujus sæculi, de ergastulo hujus corporis, de compedibus necessitatis, curiositatis, vanitatis et voluptatis, quæ etiam invitis nobis pedes tenent affectionis? Quid enim spiritui nostro cum terrenis? Cur non spiritualia desiderat, spiritualia quærit, spiritualia sapit? O spiritus, qui desursum estis, quid vobis cum infimis? *Quæ sursum sunt quærite, ubi Christus est in dextera Dei sedens: quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram* (*Coloss. iii, 1, 2*). Sed corpus quod corrumpitur, aggravat animam, et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem (*Sap. ix, 15*). Necessitates multæ miseris hujus corporis detinent nos. Viscus quidam pravi desiderii et delectationis terrenæ volare non patitur, et citius retrahit mentem, si forte aliquando sublevetur. Sed nolite timere, cras egrediemini de lacu miseris et de luto fæcis. Nam ut inde vos educeret, infixus est

A pse quoque in limo profundi. Nolite ergo timere, cras egrediemini de corpore mortis, **759** et de omni corruptione peccati. Agite diem istum in Christo, ut ambuletis sicut et ipse ambulavit. *Qui enim dicit se in Christo manere, debet, sicut ipse ambulavit, et ipse ambulare* (*I Joan. ii, 6*); *Nolite ergo timere, quia cras egrediemini*, et sic semper cum Domino eritis. Vel quia signanter dictum, *et Dominus erit vobiscum*, sic intelligamus, ut, dum sumus in corpore, possimus nos esse cum Domino, id est, adhærere ejus voluntati; sed non ille nobiscum, ut consentiat voluntati nostræ. Vellemus enim jam liberi esse, concupiscimus dissolvi, egredi desideramus; sed adhuc differt ille certa ex causa. Cras egrediemur, et Dominus erit nobiscum: ut quidquid voluerimus velit, et in nullo a nostra voluntate discordet.

B 4. Itaque, Juda et Jerusalem, nolite timere, si perfectionem, quam desideratis, nondum potestis adipisci; sed quod minus habet imperfectio conversationis, suppleat humilitas confessionis; et imperfectum vestrum viderunt oculi Dei. Propterea enim mandata sua mandavit custodiri nimis (*Psal. cxviii, 4*), ut videntes imperfectionem nostram deficere, et non posse implere quod debet, fugiamus ad misericordiam, et dicamus, *Quoniam melior est misericordia tua supervitas* (*Psal. lxvii, 4*), et qui non possumus in vestitu innocentis seu justitiæ, appareamus vestiti confessione. *Confessio enim et pulchritudo in conspectu Domini* (*Psal. xcv, 6*), si tamen sit (ut diximus) non oris tantum, sed etiam totius hominis, ut omnia ossa nostra dicant, *Domine quis similis tibi?* idque solius pacis intuitu, et desiderio reconciliationis ad Deum. Talibus enim dicitur, *O Juda et Jerusalem, nolite timere; cras egrediemini*: id est quam cito a corpore exierit anima, omnes simul affectiones, omnia desideria, quibus per universum interim mundum dispersa et ligata tenebatur, dissolvantur, et egredietur de visco hoc; *et Dominus erit nobiscum*. Nimis id quidem vobis videri potest, si tamen ad vos respicitis, et non ad ea quæ expectant vos. Nonne hoc universus mundus expectat? Creatura enim subjecta est vanitati; et cadente homine, quem constituerat Dominus dominum domus suæ, et principem omnis possessionis suæ; tota simul hæreditas corrupta est. Inde distemperatus aer, terra in operibus. Adæ maledicta, et omnia subdita vanitati.

D 5. Nec sane reparabitur hæreditas, donec reparentur hæredes. Unde et, juxta Apostoli testimonium, *ingemiscit quoque, et parturit usque adhuc* (*Rom. viii, 22*). Nec soli utique huic mundo, sed et angelis et hominibus spectaculum facti sumus. *Me, inquit, expectant justi, donec retribuas mihi* (*Psal. cxli, 8*). Et martyres, cum judicii diem postularent, non tanquam vindictæ cupidi, sed perfectionem desiderantes beatitudinis quam tunc habituri sunt, acceperunt divinum consummationem: *Sustinete modicum tempus, donec impleatur numerus*

fratrum vestrorum (*Apoc. vi, 11*). Acceperunt quidem jam singulas stolas: sed non vestientur duplicibus, donec vestiamur et nos. Vadia tenemus et obsides ipsa eorum corpora, sine quibus consummari non possunt, nec ea recipient sine nobis. Unde de patriarchis et prophetis ait Apostolus: *Deo melius aliquid providente pro nobis, ut non sine nobis consummarentur* (*Hebr. xi, 40*). O si cognosceremus et nos quomodo expectant et quantum desiderant adventum nostrum! quam sollicitè quærent, quam libenter audiunt bona de nobis!

6. Quid tamen de his loquor qui didicerunt, ex his quæ passi sunt, compassionem, quando et ipsi nos angeli sancti desiderant? Nonne de vermiculis istis, et de pulvere isto restaurandi sunt muri cælestis Jerusalem? Putatis quantum desiderant cives cælestes instaurari civitatis suæ ruinas? Quomodo solliciti sunt ut veniant lapides vivi, qui cœdificentur eis? quomodo discurrunt mediæ inter nos et Deum, fidelissime portantes ad eum gemitus nostros, et ipsius nobis gratiam devotissime reportantes? Plane non dedignabuntur ut simus eorum socii, quorum facti sunt jam ministri. Nonne enim omnes administratorii sunt spiritus, in ministerium missi propter eos qui hæreditatem **760** capiunt salutis? (*id. i, 14*). Festinemus, obsecro, dilectissimi, festinemus: tota nos multitudo cælestis curiæ expectat. Exsultare angelos fecimus, quando conversi sumus ad poenitentiam; proficiamus, et festinemus complere de nobis eorum lætitiæ. Væ tibi, quicumque es qui deliberas redire ad lutum, reverti ad vomitum! Putasne placatos habebis in judicio, quos tanto et tam sperato privare vis gaudii? Exsultaverunt cum nos ad poenitentiam venimus, tanquam super his quos ab ipsa inferi porta cernerent revocari. Quid nunc erit, si ab ipsa paradisi janua reverti viderint, et abire retrorsum eos qui jam pedem alterum in paradiso posuerunt? Nam etsi corpora inferius, sed corda sursum.

7. Currite, fratres currite, non soli angeli, sed et ipse angelorum vos Creator expectat. Nuptiæ paratæ sunt, sed nondum plena domus; adhuc expectantur de quibus nuptiæ impleantur. Expectat vos Pater et desiderat, non solum propter nimiam charitatem suam qua dilexit vos (unde et Unigenitus, qui in sinu Patris est, ipse et enarravit, *Pater, inquit, amat vos* (*Joan. xvi, 27*); sed propter semetipsum, sicut loquitur per prophetam: *Propter memetipsum ego faciam, non propter vos* (*Ezech. xxxvi, 22*). Quis enim implendum dubitet quod promisit Filio, dicens: *Postula a me, et dabo tibi gentes hæreditatem tuam* (*Psal. ii, 8*). Et alibi, *Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum* (*Psal. cxix, 1*). Non contentur omnes inimici ejus, dum nos, qui sumus membra ejus, aliquatenus impugnabunt. Non implebitur hæc promissio, donec novissima inimica destruat mors. Nam de Filio quis nesciat quantum desideret fructum nativitatis, et totius vitæ quam

A gessit in carne, denique fructum crucis et mortis suæ, prætium sanguinis pretiosi? Nonne traditurus est regnum Deo et Patri, quod acquisivit? Nonne ei restauraturus est creaturas suas, pro quibus Pater illum misit in terras? Expectat nos et Spiritus sanctus. Est enim charitas et benignitas, in qua prædestinati sumus ab æterno: nec dubium quin prædestinationem suam velit impleri.

8. Ergo quia paratæ sunt nuptiæ, et omnis nos curiæ cælestis frequentia desiderat et expectat; curramus non quasi in incertum; curramus desiderii et profectu virtutum. Proficere, proficisci est. Dicamus singuli: *Aspice in me, et miserere mei, secundum judicium diligentium nomen tuum* (*Psal. cxviii, 132*). Non sicut ego merui, sed sicut illi decreverint, miserere. Dicamus item, *Sicut fuerit voluntas in cælo, sic fiat*: itemque, *Fiat voluntas tua* (*Matth. vi, 10*), Scimus quoniam scriptum est, *Si Deus pro nobis, quis contra nos? Aut quis accusabit adversus electos Dei?* (*Rom. viii, 31, 33*). *An non licet, inquit, mihi facere quod volo?* (*Matth. xx, 15*). Hæc sit interim consolatio nostra, charissimi, donec egrediamur, et Dominus sit nobiscum. Qui magna sua misericordia ad beatam illam egressionem, et ad clarum illud cras nos perducatur, et in hoc quoque proximo cras visitare nos, et nobiscum esse dignetur: ut si quis forte in tentatione qualibet detinetur, ipso miserante qui prædicare venit clausis apertionem, cras egredietur; ut cum gaudio salutaris suscipiamus coronam parvuli Regis nostri, ipso præstante, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

SERMO III.

In illud: *Hodie scietis quia venit Dominus, et mane videbitis gloriam ejus*. Exod. cap. xvi, 7, 8.

1. Quique terrigenæ, et filii hominum, audite Vos qui in pulvere estis, expurgamini et laudate: quia venit medicus ad ægrotos, redemptor ad venditos, ad errantes via, ad mortuos vita. Venit quippe qui projiciat in profundum maris omnia peccata nostra, qui sanet omnes infirmitates nostras, qui nos propriis humeris ad propriæ dignitatis reportet **761** originem. Magna est ista potentia: sed plus est miranda misericordia, quod sic venire voluit, qui potuit subvenire. *Hodie, inquit, scietis quia venit Dominus*. Verba hæc quidem suo loco et tempore in Scriptura posita sunt: sed non incongrue illa Vigiliæ Dominicæ Nativitatis Ecclesia mater aptavit. Ecclesia, inquam, illa quæ secum habet consilium et spiritum Sponsi et Dei sui, cui dilectus inter ubera commoratur, ipsam cordis sui sedem principaliter possidens et conservans. Nimirum ipsa est quæ vulneravit cor ejus, et in ipsam abyssum secretorum Dei oculum contemplationis immersit, ut et illi in suo, et sibi in ejus corde perennem faciat mansionem. Cum ergo ipsa in Scripturis divinis verba vel alterat vel alternat; fortior est illa compositio, quam positio prima verborum: et fortassis tanto fortior,